

Válek, Vlastimil

Činnost brněnské pobočky Literárněvědné společnosti při ČSAV

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. D, Řada literárněvědná. 1980, vol. 29, iss. D27, pp. 191-192

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/108756>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

materiálu jako dalšího zdroje pro historické poznání; na postup Dobrovského navázali až Lubor Niederle a Jan Eisner.

Po zasedání položili jeho účastníci věnce na hrob Josefa Dobrovského na brněnském hřbitově za Univerzitu J. E. Purkyně, za filozofickou fakultu v Brně a za katedru české literatury a literární vědy. Při pietním aktu promluvili doc. R. Večerka a prof. M. Kopecký.

Artur Závodský

ČINNOST BRNĚNSKÉ POBOČKY LITERÁRNĚVĚDNÉ SPOLEČNOSTI PŘI ČSAV

Brněnská pobočka LVS zhodnotila svou přednáškovou činnost za uplynulé funkční období na výroční schůzi 1. března 1978. Zpráva uvedla, že zvýšená pozornost byla věnována literatuře 20. století; při přednáškách orientovaných na dřívější vývojová období literatury byl sledován kromě jiných otázek i vývoj změn třídní a sociální struktury naší společnosti. Řada odborníků se v referátech zaměřila k významu literatury při formování socialistického člověka, zařazeny byly přednášky z oblasti literatury ruské i sovětské a literatury dalších socialistických států. Pobočka vzpomněla významných výročí (Únor 1948, V. I. Lenin, V. Nezval, J. Wolker, St. K. Neumann) a zorganizovala i přednášky s aktuální teoretickou problematikou. Během tříletého funkčního období bylo uskutečněno 23 přednášek a jedno klubové odpoledne (ve spolupráci se Socialistickou akademií a agitačním střediskem filozofické fakulty). Vedle odborníků z Brna přednášeli v pobočce i badatelé ze Sovětského svazu (prof. L. F. Jeršov), z Polské lidové republiky (prof. Jan Trzyński), Maďarské lidové republiky (dr. István Fried) a Itálie (dr. Sergio Corduas), dále pracovníci z ostatních univerzitních měst v ČSSR (z Prahy, Bratislavy i Olomouce).

Na výroční schůzi byl zvolen nový výbor ve složení prof. dr. Dušan Jeřábek, CSc. (předseda pobočky), prof. dr. Artur Závodský, DrSc., (vedoucí odborné skupiny pro studium dramatu), dr. Vlastimil Válek, CSc. (tajemník), dr. Milan Suchomel, CSc. (hospodář), doc. dr. Karel Palas, CSc., a dr. Pavel Pešta (členové výboru).

K prohloubení odborné činnosti pobočky směřoval návrh zřídit odbornou *medievalistickou skupinu*, která by se zabývala závažnými otázkami rozsahu a obsahu literárního středověku, a to především na materiálu české literatury, ale také ostatních národních literatur a evropské latinské literatury. Odborná skupina byla ustavena 26. dubna a jako její předseda byl zvolen prof. dr. Milan Kopecký, CSc. Ustavení odborné skupiny se zúčastnili vedle literárních vědců i jazykovědci, historikové, uměnovědci, folkloristé, filozofové a badatelé v oblasti hudební vědy, což svědčí o tom, že problematiku středověké literatury chce odborná skupina řešit z různých aspektů; půjde o to sledovat dialektiku obecného i specifického ve středověkých literaturách.

Medievalistická odborná skupina se významně podílela na činnosti pobočky hned po svém založení. Vedle zahajovací přednášky prof. dr. Milana Kopeckého, CSc. (*Vymezení a periodizace české literatury etapy renesance*), v níž přinesl referent návrh nové periodizace, kterou konfrontoval s poválečnými periodizačními pokusy, byla 21. června uspořádána přednáška badatele z olomoucké filozofické fakulty dr. Karla Hádky s názvem *Předpoklady rekonstrukce středověké jazykové památky*; jako výchozí materiál, na němž byla problematika demonstrována, posloužila Dalimilova kronika. Úspěšný byl také večer uspořádaný 21. listopadu dr. Milošem Štědroněm, CSc., na téma *Význam hudby v období renesance*. Přednáška o renesanční hudbě byla doplněna četnými ukázkami, které širokému okruhu přítomných přiblížily charakter renesanční hudby.

Také v základní sekci byla řešena důležitá literárněvědná problematika. Přednášku *Únor a česká literatura* proslavil 1. března dr. Štěpán Vlašín, CSc.; poukázal na to, že zobrazení Února jako historického přelomu ve vývoji naší společnosti trvale přitahuje spisovatele, a tento fakt dokumentoval hodnocením literárních děl počínaje Otčenáškovým *Občanem Brychem*, Březovského *Železným stropem* a trilogii Pavla Bojara *Slunečný širý svět*. Linii sledoval až k Honsově poemě *Únor*, k veršům Skálovým, Florianovým, Bouškovým aj. a k zachycení společenského zápasu v nejnovější próze (Vlastimil Milota, Ladislav Fuks, Karel Misař, Ota Dub, Jiří Křenek).

Teoretickým problémem se zabýval ve své přednášce zahraniční host brněnské pobočky Jurij Vladimirovič Mann, DrSc., vědecký pracovník Ústavu světové literatury

M. Gorkého AV SSSR v Moskvě; referoval na téma *Poetika ruského romanismu*. Nově na bohatém materiálu řešil otázky, které je možno s úspěchem aplikovat i na českou literární produkci.

Činnost brněnské pobočky Literárněvědné společnosti při ČSAV, která sdružuje literárněvědné odborníky a umožňuje jim, aby si formou přednášek a diskusí vyměňovali své zkušenosti a seznamovali se navzájem s výsledky své odborné práce, bude pokračovat dalšími odbornými akcemi.

Vlastimil Válek

NEDOŽITÉ DEVADESÁTINY FRANKA WOLLMANA

Dne 5. května 1978 jsme vzpomínali nedožitých devadesátin člena korespondenta ČSAV univ. profesora dr. Franka Wollmana, DrSc. (zemřel 9. května 1969).

Frank Wollman byl od roku 1922 v Bratislavě docentem a od roku 1925 mimořádným profesorem srovnávacích dějin slovanských literatur. Roku 1928 přešel jako řádný profesor na filozofickou fakultu v Brně. S přestávkou za okupace, kdy byly české vysoké školy nacisty uzavřeny, působil zde až do roku 1959, kdy odešel do důchodu. Ani potom však nepřerušil styky s brněnskou filozofickou fakultou: byl zván jako oponent ke kandidaturám a habilitacím, občas uspořádal seminář pro své někdejší žáky. K jubileu svého významného profesora vydala filozofická fakulta v Brně za redakce Artura Závodského rozsáhlý sborník *Franku Wollmanovi k sedmdesátinám* (Praha 1958). V roce 1958 konal se na filozofické fakultě v Brně večer k oslavě Wollmanových sedmdesátin, v roce 1968 večer, na němž bylo vzpomenu Wollmanových osmdesátin; obou večerů se jubilat zúčastnil.

Wollmanovo dílo se realizovalo v oblasti vědecké i v oblasti umělecké. Z oborů literárněvědné folkloristiky, literární teorie, dějin slavistiky a srovnávacích dějin literatur slovanských patří k jeho nejvýznamnějším pracím *Pověst o bílé paní v literatuře a tradicích českého lidu* (NVČ 1912—1913, 1914), *Vampyrické pověsti v oblasti středoevropské* (NVČ 1920—1925), *Slovesnost Slovanů* (1928), syntetické dílo podávající v souvislosti dějiny slovanských literatur a lidové slovesnosti z historickosrovnávacího hlediska, *K metodologii srovnávací slovesnosti slovanské* (1936), bojovně se vyrovnávající s představitelem nacistické slavistiky Konradem Bittnerem, a dvě velké monografie *Slovanství v jazykové literární obrození u Slovanů* (1958) i *Slavismy a antislavismy za jara národů* (1968). Problematikou srovnávacího studia slovanských literatur zabýval se Wollman od r. 1929 (teze pro I. sjezd slovanských filologů v Praze r. 1929, studie *Věda o slovesnosti* — r. 1935, *Srovnávací metoda v literární vědě* — 1957, referáty na slavistických sjezdech — 1958, 1963, 1968, řada statí, uveřejněných ve Slavii, v nichž Wollman referoval o sovětských diskusích v letech padesátých a šedesátých). Druhá větev Wollmanova vědeckého úsilí se týkala dramatiky (*Srbochorvatské drama* — 1924, *Slovinské drama* — 1925, *Bulharské drama* — 1925 a syntetizující *Dramatika slovanského jihu* — 1930).

Frank Wollman měl také aspirace umělecké. Byl členem Koliby, sdružení literátů a výtvarníků (od r. 1914). S tím je spjat vznik jeho sbírky lyrických básní *Bludný kámen* (1918). Z četných dramatických prací Franka Wollmana jsou nejvýznamnější *Bohokrál* (1921), *Rastislav* (1922), *Velká Morava* (1924) a *Člun na moři* (1923); poslední dvě byly v Brně inscenovány. V rukopise zůstalo mohutné valdštejské drama *Fridlant*, tragikomedie *Nasloucháč stesků* aj.

Velkých zásluh získal si Frank Wollman svou prací pedagogickou a organizační (vedl seminář pro aspiranty dějin slovanských literatur, ustavil na filozofické fakultě v Brně studium teatrologie jako oboru, byl prvním prorektorem JAMU a děkanem její divadelní fakulty).

od

ZEMŘEL NEJSTARŠÍ ČLEN DEVĚTSILU

Dne 14. června 1978 zemřel v Brně Jaroslav B. Sv r č e k, výtvarný, divadelní a literární teoretik, kritik i historik. S ním odešel významný brněnský a moravský pracovník, který přes půl století sledoval a ovlivňoval kulturní život u nás.

Svrček pocházel ze Slovácka; narodil se 21. listopadu 1887 v Ostrožské Nové Vsi. Absolvoval učitelský ústav v Kroměříži a učil pak v řadě vesnic i malých měst na jižní Moravě. Roku 1917 přišel do Brna a horlivě se zde účastnil všeho kulturního dění. Začí-